

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/59/2024
Identifikačné číslo spisu:	4416200590
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4416200590.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Eriky Zajacovej v spore žalobcu H. R., nar. XX. XX. XXXX, J., Š. XXX/X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., Nové Zámky, Ernestova bašta 2, proti žalovaným 1/ Prvý správcovský dom, k.s., Bratislava, Rudnayovo nám. 1, IČO: 35 959 665, a 2/ JUDr. Róbert Hipp, nar. XX. XX. XXXX, H., Č. XXX/XX, o neplatnosť dražby nehnuteľností, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 8C/66/2020, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 18. mája 2023 sp. zn. 9Co/35/2022 a dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Nitra sp. zn. 8C/66/2020 - 622 zo dňa 12. apríla 2024, takto

rozhodol:

Dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 18. mája 2023 sp. zn. 9Co/35/2022 z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému 1/.

Žalovanému 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Konanie o dovolaní proti uzneseniu Okresného súdu Nitra sp. zn. 8C/66/2020 - 622 zo dňa 12. apríla 2024 z a s t a v u j e.

Žalovaný 2/ a žalobca n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (v poradí druhým) (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 25. októbra 2021 č. k. 8C/66/2020 - 319 rozhodol tak, že návrh žalovaného v 1/ rade na prerušenie konania zamietol (I. výrok). Určil, že dražba nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území J., obec J., okres Nové Zámky, vedené na liste vlastníctva č. XXXX, ako parcela registra "C" číslo 330/1 - záhrady o výmere 372 m², ako parcela registra "C" číslo 330/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 16 m², ako parcela registra "C" č. 331 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 198 m², ako stavba súpisného čísla XXX - rodinný dom na parcele číslo 331 - úpadcu H. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom Š. XXX/X,

XXX XX J.Á., vykonaná dňa 15. 10. 2015 žalovaným v 1/ rade spísaná v notárskej zápisnici N 1661/2015, NZ 36540/2015, NCRI 37340/2015, notárom JUDr. Ondrejom Ďuriačom, ktoré nehnuteľnosti vydražil žalovaný v 2/ rade, je neplatná (II. výrok). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (III. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má proti žalovaným v 1/ a 2/ rade nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v plnom rozsahu (IV. výrok). Žalobca má proti žalovaným v 1/ a 2/ rade nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu (V. výrok), s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku vyšší súdny úradník samostatným rozhodnutím (VI. výrok).

1.1. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 92 ods. 6 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, § 10 ods. 1, § 12 ods. 1 až 6, § 13 ods. 1 až 3, § 17 ods. 1 až 9, § 21 ods. 2, 4, 5, 7, § 32 ods. 3 zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, § 39 Občianskeho zákonníka, § 215 ods. 1, 2 CSP.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaní v 1/ a 2/ rade namietali nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobcu a uvádzali, že na podanie takéhoto návrhu je oprávnený len správca konkurznej podstaty, a nie úpadca, a to s poukazom na § 44 ods. 1 zákona 7/2005 Z. z. S touto argumentáciou sa súd nestotožnil, napriek tomu, že podľa § 44 ods. 1, oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správcu a správca pritom koná v mene a na účet úpadcu, avšak uvedené ustanovenie sa nevzťahuje na predmetné konanie, v rámci ktorého sa úpadca môže domáhať neplatnosti dražby s poukazom na § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. V tomto prípade je žalobca osobou, ktorá tvrdí, že boli porušené ustanovenia Zákona o dobrovoľných dražbách, a tým bol dotknutý na svojich právach, pričom súd má takejto osobe poskytnúť ochranu pred porušovaním jej práv vyplývajúcich mu zo zákona, keďže úpadca by sa tejto ochrany nemohol domôcť iným spôsobom. Toto ustanovenie nie je v rozpore s ust. § 44 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. Čo sa týka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, súd je v predmetnej veci viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rámci uznesenia sp. zn. 5Cdo/232/2018 z 26. 10. 2020, s ktorým sa však Okresný súd Nitra zároveň aj stotožnil, a to síce s argumentáciou, že okruh účastníkov konania o neplatnosť dražby určuje ustanovenie § 21 ods. 4 Zákona o dobrovoľných dražbách. Sú nimi navrhovateľ dražby, dražobník, vydražiteľ, predchádzajúci vlastníci a dotknutá osoba podľa odseku 2, pretože predmetné konanie sa týka aj týchto osôb. Navrhovateľ dražby a dražobník je tá istá právnická osoba, ktorú žalobca označil zákonom predpísaným spôsobom. Názov tejto právnickej osoby, sídlo aj identifikačné číslo zodpovedalo údajom z obchodného registra. Zákon žiadne iné požiadavky na označenie právnickej osoby nekladie. Prvý správcovský dom, k. s. - v skratke PSD, k. s., so sídlom Rudnayovo nám. 1, 811 01 Bratislava, IČO: 35 959 665, je zároveň aj správcou konkurznej podstaty úpadcu žalobcu. Právnická osoba v tomto konaní plní viaceré funkcie, vždy však ide o totožnú právnickú osobu, ktorá je nezameniteľná s inou osobou a v spore ako strana vystupuje iba raz. Argument, že navrhovateľ dražby mal byť označený Prvý správcovský dom, k. s. - v skratke PSD, k. s., so sídlom Rudnayovo nám. 1, 811 01 Bratislava, IČO: 35 959 665, správca konkurznej podstaty úpadcu H. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom Š. XXX/X, J., nie je správny a je zbytočne formalistický.

1.3. Pokiaľ ide o návrh žalovaného v 1/ rade na prerušenie konania, k tomuto súd prvej inštancie uviedol, že v tomto prípade ani žalovaný v 2/ rade nevidel dôvod a priestor na prerušenie konania, keď uviedol, že návrh na prerušenie konania v zmysle § 47 ods. 1 ZKR sa týka konaní začatých pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, a nie konaní, ktoré vznikli v súvislosti s konkurzným konaním. Súd sa zároveň v plnom rozsahu stotožnil s vyjadrením žalobcu, že v prípade konania o neplatnosť dražby ide o špecifický druh konania a v tomto spore aj s osobitosťami konkrétneho prípadu, v ktorom dochádza ku konfliktu záujmov úpadcu a správcu konkurznej podstaty, pričom neexistencia konfliktu záujmov úpadcu a správcu konkurznej podstaty je všeobecným právnym princípom akéhokoľvek zastupovania, ktoré vylučuje možnosť zastupovať osobu, u ktorej objektívne vznikol stret záujmov bez ohľadu na to, že zástupca ho subjektívne, ako konflikt, nevníma. V tomto prípade je tento konflikt osobitným dôvodom pre vylúčenie aplikácie § 47 ods. 1 ZKR. Je zrejmé, že správca konkurznej podstaty, ktorý je zároveň žalovaným v 1/ rade, by napriek existencii dôvodov iniciovania konania vo veci neplatnosti dražby návrh na pokračovanie nikdy nepodal. Návrh na prerušenie konania preto nie je dôvodný a zároveň zo strany žalovaného v 1/ rade ani odôvodnený inak, ako tak, že ako SKP úpadcu nedáva súhlas na pokračovanie v konaní, pretože má za to, že konanie je zo zákona prerušené. Pokiaľ

súd má za to, že konanie nie je a ani nemôže byť z vyššie uvedeného dôvodu zo zákona prerušené, posúdil toto podanie podľa obsahu ako návrh na prerušenie konania, ktorý v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, zamietol.

1.4. Čo sa týka tvrdenia žalovaných o nedostatku naliehavého právneho záujmu, naliehavý právny záujem vyplýva priamo z ustanovenia § 21 ods. 2, 3 zákona č. 527/2002 Z. z. Uviedol, že žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby je určovacou žalobou, ktorej špecifikom je, že v žalobe nie je povinnosťou osvedčiť naliehavý právny záujem, keďže tento sa ex lege prezumuje. Potreba extenzívneho výkladu inštitútu žaloby o neplatnosť dražby je daná tým, že táto predstavuje jediný právny prostriedok ochrany vlastníckeho práva a iných práv osôb dotknutých dražbou. Jediný tým, že okrem tohto žalobného inštitútu neexistuje v slovenskom právnom poriadku iný priamy a konkretizovaný hmotnoprávny nárok a procesný inštitút, ktorý by umožňoval ochranu pred dražbou.

1.5. V priebehu konania žalobca preukázal, že v rámci dobrovoľnej dražby jeho rodinného domu s pozemkom nebol realizovaný znalecký posudok a v súvislosti s tým nebola realizovaná obhliadka týchto nehnuteľností, neboli mu doručované oznámenia o konaní dražby, ani zápisnica o vykonaní dražby. Toto ostatne potvrdili aj žalovaní, ktorí sa konštantne počas celého konania vyjadrovali, že všetky oznámenia týkajúce sa dražby boli uverejnené iba v Obchodnom vestníku, pričom na doručovanie týchto listín poštou žalobcovi nevideli dôvod, ako aj skutočnosť, že znalecký posudok nebol vyhotovený, keďže jeho vyhotovenie veriteľský výbor, respektíve zástupca veriteľov, nežiadal. Podľa názoru súdu, ktorý sa opiera aj o judikáтуру vyšších súdov, a to aj Najvyššieho súdu SR, fakt, že v rámci dobrovoľnej dražby nebol vyhotovený znalecký posudok a že žalobcovi neboli doručované oznámenia o konaní dražby, sú zásadné pochybenia v postupe, ktorý je rozhodne v rozpore so zákonom, pričom každé toto pochybenie by v predmetnom prípade samo o sebe zakladalo dôvod na určenie neplatnosti dražby.

1.6. Z ustanovenia § 12 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. vyplýva dražobníkoví povinnosť vyzvať vlastníka predmetu dražby na umožnenie obhliadky draženej veci, pri nehnuteľnosti spravidla tri týždne po odoslaní výzvy, a táto osoba je povinná umožniť vykonanie ohodnotenia v čase určenom vo výzve. Dražobník má tiež povinnosť v zmysle § 17 ods. 5 uvedené ho zákona zaslať v lehote najmenej 15 dní pred otvorením dražby oznámenie o dražbe navrhovateľovi dražby, dlžníkovi za ťožne ho veriteľ'a, vlastníkovi predmetu dražby, ak nie je totožný s dlžníkom za ťožne ho veriteľ'a. Uvedené mu okruhu osôb v zmysle § 24 ods. 7 a 8 uvedené ho zákona má dražobník povinnosť zaslať do 5 dní od vykonania dražby zápisnicu o vykonaní dražby, a ak sa osvedčuje priebeh dražby notárskou zápisnicou, tak aj notársku zápisnicu. V posudzovanej veci pri doručovaní vyššie uvedených písomností bolo potrebné preto postupovať v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. v spojení s § 111 CSP, pričom nedodržanie tohto postupu má za následok neplatnosť dražby (porovnaj uznesenie NS SR 3Cdo/233/2010). Z dokazovania vyplýva, že oznámenia o dražbe neboli žalobcovi, ani ostatným subjektom, doručované vôbec. Skutočnosť, že všetky oznámenia súvisiace s dražbou zverejňuje správca podľa § 92 ods. 6 ZKR v Obchodnom vestníku, nevylučuje povinnosť dražobníka, riadne doručovať oznámenie o dražbe všetkým subjektom tak, ako ustanovuje § 17 ods. 5 Zákona o dobrovoľných dražbách, ktorý je konkrétne vo vzťahu k tomuto doručovaniu špeciálnym predpisom, ktorý deroguje predpis všeobecný. Čo sa však týka nedoručenia notárskej zápisnice o priebehu dražby, išlo podľa názoru súdu prvej inštancie taktiež o zjavné pochybenie, ktoré však už len preto, že bolo vykonané po ukončení dražby, nemohlo mať nijaký vplyv na jej priebeh a výsledok. Nemôže byť preto podľa názoru súdu dôvodom na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Fakt, že aj podľa názoru súdu vyššie uvedené oznámenia o dražbe, ako aj zápisnica o vykonaní dražby neobsahujú všetky zákonom predpísané náležitosti (odhadná a zistená cena nehnuteľností, dátum a čas konania obhliadky, meno, priezvisko a sídlo notára) je podporným argumentom žalobcu, ktorý dokrešľuje celkový kontext dražby, ktorá vyvoláva otázky ohľadom správnosti mnohých popísaných úkonov v posudzovanej dražbe. Keďže však predmetné oznámenia doručované neboli vôbec, primárnym dôvodom neplatnosti dražby je, spolu s nevyhotovením znaleckého posudku, práve táto okolnosť, pričom k formálnym nedostatkom oznámení mal súd za to, že nie je potrebné sa ďalej vyjadrovať. Na základe všetkých uvedených skutočností a zákonných ustanovení rozhodol súd tak, ako je uvedené v II. výroku rozsudku. V časti, kde žalobca žiadal zaviazat žalovaného v 1/ rade na vydanie sumy 5.000 eur žalovanému v 2/ rade, súd žalobu zamietol, pretože podľa názoru súdu táto skutočnosť, v prípade právoplatného výroku súdu o tom, že dražba je neplatná, vyplýva priamo zo zákona, konkrétne z § 32 ods. 3 Zákona o dobrovoľných dražbách, pričom v

takomto prípade by išlo o nadbytočný a iba deklaratórny výrok súdu.

1.7. Pretože žalobca bol v konaní plne úspešný, má proti neúspešným žalovaným podľa § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Toto sa rovnako týka prvostupňového, odvolacieho, ako aj dovolacieho konania. Súčasne súd poznamenal, že nevzhliadol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by súd nemal žalobcovi nárok na náhradu trov konania priznať. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 18. mája 2023 sp. zn. 9Co/35/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (I.), v napadnutom vyhovujúcom výroku o určení neplatnosti dražby (II.) a vo výrokoch o náhrade trov konania (IV., V. a VI.) potvrdil. (I. výrok) Žalobcovi priznal voči žalovanému v 1/ rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. (II. výrok)

2.1. Prejednávajúc podané odvolanie žalovaného v 1/ rade, s ohľadom na jeho odvolacie dôvody, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (I.), v napadnutom vyhovujúcom výroku o určení neplatnosti dražby (II.) a vo výrokoch o náhrade trov konania (IV., V. a VI.) ako vecne správny potvrdil, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP. Keďže sa odvolací súd s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie stotožnil, majúc za to, že súd prvej inštancie dostatočne, správne a presvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie, v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP na tieto dôvody napadnutého rozhodnutia odkázal. Vychádzajúc z odvolacích dôvodov žalovaného v 1/ rade, ktorými je odvolací súd viazaný, mal za potrebné uviesť, že tieto neboli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v prospech odvolateľa.

2.2. K žalovaným v 1/ rade namietanému nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu ako úpadcu na podanie tejto žaloby odvolací súd udával, že s odvolacou argumentáciou žalovaného v 1/ rade sa nestotožnil. Zhodne so súdom prvej inštancie mal za to, že v danom prípade je žalobca osobou, ktorá tvrdí, že boli porušené ustanovenia Zákona o dobrovoľných dražbách, čím bol dotknutý na svojich právach, pričom v zmysle ustanovenia § 21 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách je predchádzajúcim vlastníkom dotknutej nehnuteľnosti a súčasne dotknutou osobou. Otázku neplatnosti dobrovoľnej dražby pritom nemožno posudzovať v inom konaní ako v konaní podľa ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách, a to ani ako otázku prejudiciálnu. Pokiaľ žalobca i v postavení úpadcu tvrdil, že pri konaní dobrovoľnej dražby boli porušené ustanovenia Zákona o dobrovoľných dražbách, za situácie, že by súd pripustil striktnú právnu argumentáciu žalovaného v 1/ rade, že po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, správca ako jediný by bol oprávnený podať takúto žalobu v mene úpadcu, za súčasnej existencie konkurencie jeho procesného postavenia s postavením navrhovateľa dražby, by žalobca nemal žiadny prostriedok právnej ochrany zvrátenia tvrdiacej existencie porušenia zákonných ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách, v dôsledku ktorých porušení bol dotknutý na svojich právach. Takáto právna situácia, že správca súčasne vystupuje v postavení žalobcu, ako i v postavení navrhovateľa dražby, namietajúc pritom porušenia zákona pri vykonaní dobrovoľnej dražby, ktorú súčasne ako dražobník realizoval, by fakticky nikdy nenastala, čím by tvrdenia úpadcu o porušení ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách zostali bez možnosti akejkoľvek jeho právnej ochrany. Potom podľa názoru odvolacieho súdu osoba, ktorej majetok správca konkurznej podstaty zapísal do konkurznej podstaty a následne speňažil formou dobrovoľnej dražby sa môže, ak je súčasne niektorou z osôb predpokladaných ustanovením § 21 ods. 4 Zákona o dobrovoľných dražbách domáhať určenia neplatnosti takejto dobrovoľnej dražby. Na doplnenie odvolací súd udával, že v zmysle judikatúry EŠLP akákoľvek osoba, ktorej hrozí zásah, by mala v princípe mať možnosť dať si preskúmať proporionalitu a odôvodnenosť takéhoto zásahu nezávislým súdom, pričom nie je dôvod diskvalifikovať ani zásah prostredníctvom dražby, i keď konanej v rámci konkurzu, pokiaľ to platné právne predpisy umožňujú.

2.3. Vo vzťahu k žalovaným v 1/ rade namietanému nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v tomto konaní odvolací súd odkázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v jeho bode 30., ako i vyslovený záväzný právny názor NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/232/2018 z 26. 10. 2020 v tejto právnej veci a mal za to, že pasívna vecná legitímácia žalovaného v 1/ rade je daná, bez toho, že by bolo účelné ďalej udávať dôvody tohto záveru, ktoré sú jednoznačné pre všetky strany tohto sporu z vyššie

uvedeného rozhodnutia NS SR. Či už žalovaný v 1/ rade s týmito právnymi závermi súhlasí, alebo nie, je v tomto ohľade irelevantné. Pokiaľ žalovaný v 1/ rade ďalej namietal, že jeho označenie v rozsudku je v rozpore s uznesením Okresného súdu Nitra, ktorý vyhlásil konkurz na majetok dlžníka H. R., čím je rozsudok súdu zmätočný a nevykonateľný, ani s takýmto názorom žalovaného v 1/ rade sa odvolací súd nestotožnil. To, že Prvý správcovský dom, k. s. - v skratke PDS, k. s., so sídlom Rudnayovo nám. 1, 811 01 Bratislava, IČO: 35 959 665 je správcom žalobcu, okrem iného vyplýva i z prijatých záverov NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/232/2018, a pokiaľ aj je v uznesení Okresného súdu Nitra, ktorým bol na majetok žalobcu vyhlásený konkurz uvedený ako ustanovený správca Prvý správcovský dom, k. s., sídlo kancelárie Farská 33, 949 01 Nitra, bez akýchkoľvek pochybností nemožno tvrdiť, že sa jedná o iný subjekt, ale ide o subjekt totožný, len s tým, že konkurzný súd tento subjekt označil uvedením sídla jeho kancelárie v Nitre.

2.4. K otázke žalovaným v 1/ rade namietaného nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na podaní takejto žaloby, odvolací súd opätovne odkázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v jeho bode 32. a len zopakoval, že naliehavý právny záujem v prípade takéhoto typu žaloby nie je potrebné preukazovať, keď procesná prípustnosť žaloby vyplýva zo zákonného ustanovenia § 21 ods. 2, 3 Zákona o dobrovoľných dražbách, a teda zmocnenie na podanie takejto žaloby vyplýva priamo z osobitného právneho predpisu.

2.5. Vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 92 ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a na primerané použitie ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách odvolací súd udával, že v zmysle ustanovenia § 92 ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. dražba je zo zákona obligatónym spôsobom speňažovania nehnuteľností patriacich do konkurznej podstaty a táto je regulovaná spôsobom, ktorý vyplýva zo zákona o dražbách a platí pre všetky dražby, na ktoré sa tento zákon aplikuje. Pokiaľ teda nemajú príslušné ustanovenia Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, či Zákona o dobrovoľných dražbách žiadne výnimky, ktoré by bolo potrebné aplikovať na dražbu konanú v konkurznom konaní, zistené porušenia povinností dražobníka, či postup v procese dražby nezodpovedajúci príslušným ustanoveniam zákona o dražbách nemožno posudzovaním v prospech neho preklenúť cez „primeranú aplikáciu“ týchto ustanovení. Použitie pojmu „primeranosť“ v súvislosti s dražbou realizovanou v rámci konkurzu súvisí so skutočnosťou, že na správcu konkurznej podstaty sa nebudú vzťahovať ustanovenia Zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré sa výslovne týkajú navrhovateľa dražby, ktorým je záložný veriteľ a uplatňovanie ktorých by výslovne kolidovalo s účelom konkurzného konania. Logickým výkladom potom je, že ak právna norma, riešiacia konkurzné konania, sama nemá osobitné ustanovenia o vykonaní dražby, resp. priamo odkazuje na použitie ustanovení iného osobitného predpisu, iný záver, ako ten, že sa na vykonaní dražby použijú ustanovenia tohto osobitného predpisu, ani nemožno prijať. Je zrejmé, že ak by chcel zákonodarcu na dražby vykonávané v konkurze uplatniť iný (odlišný) režim, tak by to v tomto, viackrát novelizovanom Zákone o konkurze a reštrukturalizácii výslovne uviedol. Ustanovenie § 77 ods. 3 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, na ktoré poukázal žalovaný v 1/ rade, nie je ustanovením, ktoré by bránilo aplikácii Zákona o dobrovoľných dražbách, ktorý stanovuje povinnosť vykonať dražbu nehnuteľností na podklade znaleckého posudku, keď ustanovenie § 77 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii pojednáva o náležitostiach súpisu majetku podliehajúceho konkurzu, bez toho, že by vylučovalo aplikáciu Zákona o dobrovoľných dražbách a jeho ustanovení o stanovení ceny predmetu dražby. Znalecký posudok je jednou zo základných podmienok vykonania dobrovoľnej dražby a tento nemôže nahradiť žiaden iný úkon znaleckej činnosti. Nevykonanie znaleckého posudku, ktorý ako jediný v procese dobrovoľnej dražby môže určiť hodnotu predmetu dražby, bolo takým zásahom do práv žalobcu ako vlastníka nehnuteľností, že medzi porušením ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách a nepriaznivým zásahom do práv žalobcu existuje príčinná súvislosť, čo odôvodňuje prijatie záverov o neplatnosti dražby. V podrobnostiach odvolací súd odkázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v jeho bode 37. a súčasne udával, že pri preukázaní opodstatnenosti, čo i len jedného z dôvodov neplatnosti dražby sa ďalšími dôvodmi súd už zaoberať nemusí, pričom v danej veci je jednoznačne preukázané porušenie ustanovenia § 12 Zákona o dobrovoľných dražbách, keď na stanovenie hodnoty predmetu dražby nebol vypracovaný znalecký posudok. V kontexte s uvedeným potom ďalšími porušeniami zákona, ktoré by mali za následok neplatnosť dobrovoľnej dražby, už nie je účelné sa zaoberať, keď v dôsledku porušenia ustanovenia § 12 Zákona o dobrovoľných dražbách a absencie vyhotovenia znaleckého posudku je jednoznačne dôvodné konštatovať, že dražba nehnuteľností je neplatná.

2.6. Napokon, k námietke žalovaného v 1/ rade k zamietnutiu jeho návrhu na prerušenie konania, odvolací súd udával, že ani túto odvoláciu námietku nepovažoval za dôvodnú, majúci za to, že dôvod na prerušenie konania nebol daný, poukazujúc jednak na závery prijaté súdom prvej inštancie, ako i na to, že formou dobrovoľnej dražby v prípade konkurzu prebehlo speňažovanie majetku úpadcu a podľa názoru odvolacieho súdu spor o neplatnosť dražby, ktorou správca speňažil nehnuteľnosť v konkurze nie je sporom, na ktorý by bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z.

2.7. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní voči žalovanému v 1/ rade ako odvolateľovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. b) a f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.2. Namietal, že súd priznal žalobcovi aktívnu vecnú legitímáciu, pričom na podanie žaloby žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu. Na podanie takéhoto návrhu je oprávnený len správca konkurznej podstaty a nie úpadca, a to s poukazom na § 44 ods. 1 zákona 7/2005 Z. z. S touto argumentáciou sa súd nestotožnil. Zákon o konkurze ako zákon lex specialis je nadradený iným. Návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu podal sám žalobca, teda úpadca H. R., nar. X. X. XXXX, XXX XX J., Š.F. XXX/X. Konkurzný súd vyhovel návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu H. R., nar. X. X. XXXX, XXX XX J., Š.F. XXX/X. Teda sám navrhovateľ podal návrh, že jeho majetok bude v konkurze použitý na vysporiadanie nezaplatených záväzkov, t. j. pohľadávok veriteľov. Nie je teda dotknutý, nie je poškodený na svojich právach, ani ústavných práv byť vlastníkom a spravovať svoj majetok. V konkurze je oprávnený a povinný majetok speňažovať len správca. Oprávnenie nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu je oprávnený konať za úpadcu správca. Správca koná v mene a na účet úpadcu. Pri správnom označení žalobcu a žalovaného je jednoznačný záver, že úpadca nemôže žalovať seba ako úpadcu. Nevysporiadanie sa s otázkou ohľadom prerušenia konania a konaním len voči správcovi v súlade s § 47 ods. 1 ods. 5 ZoKR, tiež dospelo k nezákonnému rozhodnutiu. Ďalej poukázal na to, že tak ako je v konaní označený žalovaný v 1/ rade, tento nemá pasívnu vecnú legitímáciu. Pritom sa jedná o zákonný spôsob označenia účastníka konania v súlade s uznesením súdu o vyhlásení konkurzu, v súlade s ust. § 44 ods. 1 ZoKR (správca pritom koná v mene), v súlade s ust. § 133 ods. 2 CSP. Táto skutočnosť má vplyv aj na vykonateľnosť a následnú zmätočnosť rozhodnutia podľa označenia žalovaného v 1/ rade súdom, resp. žalovaným.

4. Žalobca v podanom vyjadrení navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné.

5. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie žalovaného 1/ považuje za dôvodné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu je potrebné v zmysle § 448 CSP zamietnuť.

7. Dovolateľ v zmysle ustanovenia 420 písm. b) CSP namietal označenie žalovaného 1/, ktorý v zmysle jeho argumentácie nemá pasívnu vecnú legitímáciu. Pritom sa jedná o zákonný spôsob označenia účastníka konania v súlade s uznesením súdu o vyhlásení konkurzu, v súlade s ust. § 44 ods. 1 ZoKR (správca pritom koná v mene), v súlade s ust. § 133 ods. 2 CSP. Táto skutočnosť má vplyv aj na vykonateľnosť a následnú zmätočnosť rozhodnutia podľa označenia žalovaného v 1/ rade súdom resp. žalovaným. Uvedený právny názor, označiť právnickú osobu (fyzickú osobu) bez pridania funkcie správcu a označenia úpadcu, je v rozpore so súčasnou takmer 30 ročnou rozhodovacou súdnou praxou a vedie k právnej neistote, nakoľko označenie žalovaného v 1/ rade podľa tohto rozsudku zaväzuje právnickú osobu, ktorá nie je ani správcom, nespravuje majetok úpadcu, nekoná s účtom úpadcu ust. §

44 ods. 1 ZoKR.

8. Dovolací súd k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. b) CSP uvádza, že tento dôvod sa týka procesných podmienok strán konania, a to procesnej subjektivity. Procesná subjektivita znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon priznáva. Uvedený dôvod je daný vtedy, ak sa konanie viedlo s osobou, ktorá nemala spôsobilosť na práva a povinnosti. Spôsobilosť byť stranou sporu (civilnoprocesnú subjektivitu) má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). V civilnom sporovom konaní majú spôsobilosť byť stranou sporu tí, ktorí majú všeobecnú spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva.

9. Podľa § 7 OZ spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou, prípadne vyhlásením za mŕtveho. Právny poriadok priznáva právnu subjektivitu aj počatému dieťaťu za predpokladu, že sa narodí živé.

10. Podľa § 19 ods. 2 OZ právnické osoby nadobúdajú spôsobilosť mať práva a povinnosti dňom ich vzniku, t. j. dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, ak osobitný zákon neupravuje ich vznik inak. Túto spôsobilosť strácajú svojím zánikom, pričom zanikajú dňom výmazu, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

11. Procesnú subjektivitu má aj štát, ktorý vystupuje v občianskoprávných vzťahoch ako právnická osoba.

12. Subjekty, ktorým hmotné právo spôsobilosť mať práva a povinnosti nepriznáva, môžu mať procesnú subjektivitu iba na základe výslovného ustanovenia zákona. Takýmto subjektom je napríklad zdravotnícke zariadenie v konaní o spôsobilosti na právne úkony (§ 255 ods. 1 CMP).

13. Z uvedeného vyplýva, že dôvod zmätočnosti uvedený v § 420 písm. b) CSP je daný vtedy, ak sa konanie viedlo s osobou, ktorá nemala spôsobilosť na práva a povinnosti. Teoreticky prichádzajú do úvahy prípady, keď sa konanie viedlo s fyzickou osobou ešte nenarodenou, okrem prípadu, že dieťa už bolo počaté a narodilo sa živé (§ 7 ods. 1 OZ), s fyzickou osobou už zomretou, s neexistujúcou právnickou osobou, príp. osobou už zriadenou, resp. založenou, ktorá však nemá spôsobilosť na práva a povinnosti, s výnimkou takej strany, ktorej procesnú subjektivitu priznáva priamo zákon. Žalovaný 1/ je osoba, ktorá má spôsobilosť na práva a povinnosti, preto tento dovolací dôvod naplnený nie je.

14. Pokiaľ dovolateľ namietal, že podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente elektronické doručovanie musí byť doručené prijímateľovi, pričom podľa uvedeného zákona je označenie v doručovaní cez Slovensko.sk rozdielne pre právnickú osobu PSD, k.s. a pre PSD, k.s. správcu konkurznej podstaty úpadcu, kde je konkrétne uvedené: Prvý správcovský dom, k.s. - v skratke PSD, k.s. (IČO: 35 959 665) Správca - Prvý správcovský dom, k.s. (IČO: 48 485 357, suffix: 116) Rozdielne je aj IČO: 35 959 665 žalovaného PSD, k.s. a Správcu - PSD, k.s. IČO: 48 485 357. Rozhodnutie okresného súdu ako i odvolacieho súdu je podľa názoru dovolateľa nevykonateľné, zmätočné a zaväzuje tretiu osobu, ktorá nebola účastníkom dražby, pokiaľ teda rozhodnutie okresného a odvolacieho súdu bolo doručované na PSD, k.s. (IČO: 35 959 665), nebolo doručené správcovi konkurznej podstaty úpadcu, dovolací súd poukazuje na svoje predošlé rozhodnutie v prejednávanej veci - Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. októbra 2020 sp. zn. 5Cdo/232/2018, v zmysle ktorého: „ 10. Navrhovateľ dražby a dražobník je tá istá právnická osoba, ktorú žalobca označil zákonom predpísaným spôsobom. Názov tejto právnickej osoby, sídlo ako aj identifikačné číslo zodpovedal údajom z obchodného registra. Zákon žiadne iné požiadavky na označenie právnickej osoby nekladie. Prvý správcovský dom, k.s. - v skratke PSD, k.s., so sídlom Rudnayovo nám. 1, 811 01 Bratislava, IČO 35 959 665 je zároveň aj správcom konkurznej podstaty úpadcu žalobcu. Právnická osoba v tomto konaní plní viaceré funkcie, vždy však ide o totožnú právnickú osobu, ktorá je nezameniteľná s inou osobou a v spore ako strana vystupuje iba raz. Pokiaľ sudy nižších stupňov argumentovali, že navrhovateľ dražby mal byť označený Prvý správcovský dom, k.s. - v skratke PSD, k.s., so sídlom Rudnayovo nám. 1, 811 01 Bratislava, IČO 35 959 665 správca konkurznej podstaty

úpadcu H. R., nar. X. X. XXXX, bytom Š. XXX/X, J. tento záver je prejavom prepriateho formalizmu.“ Vzhľadom na uvedené, teda za vadu spočívajúcu v nedostatku procesnej subjektivity však nemožno považovať iba nepresnosti v označení inak právne spôsobilej strany.

15. Z uvedeného dôvodu preto neobstoí dovolacia námietka žalovaného 1/ o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. b) CSP.

16. Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné a nenáležité odôvodnené, dovolací súd preto, vychádzajúc z obsahu dovolania, skúmal existenciu tzv. vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ak totiž dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmätočnosť rozhodnutia) neznamena len splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či naplnia záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu.

17. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlads medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

18. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnenia vyplýva, že odvolací súd sa v bodoch 15-20 svojho rozsudku vporiadal s námietkami dovolateľa uvedenými v jeho odvolaní, použité ustanovenia správne interpretoval a jeho právna argumentácia je dostatočne presvedčivá.

19. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

20. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené preto konštatuje, že obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa.

21. Dovolateľ v súvislosti s prípustnosťou dovolania taktiež namietal tú skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci, a to v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania.

24. K posúdeniu dôvodnosti dovolania, (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

25. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (*questio iuris*). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (*questio facti*), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP. Okrem toho, nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie prípúšťa.

27. V danom prípade žalovaný 1/ namietal nesprávne právne posúdenie bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia akejkoľvek právnej otázky. Pokiaľ žalovaný 1/ polemizoval s právnymi závermi nižších súdov či spochybňoval správnosť ich rozhodnutia, či kritizoval prístup nižších súdov k právnemu posudzovaniu veci, uvedené námietky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinoval, nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, v nadväznosti na to (logicky) ani nemohol uviesť, v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa jeho názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená.

28. Vzhľadom na námietku dovolateľa voči nesprávnosti záveru súdov nižších stupňov dovolací súd uvádza, že odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci námietkami spočívajúcimi v spochybňovaní správnosti skutkových zistení a vyhodnotení dôkazov súdom nižšej inštancie významovo nezodpovedá kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 a § 432 ods. 2 CSP. Dovolací súd poznamenáva, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); dovolací súd nie je treťou inštanciou, na ktorej by bolo možné domáhať revízie skutkových zistení vykonaných súdmi nižšej inštancie, nie je súdom skutkovým, a preto dovolanie nie je prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaných dôkazov.

29. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup odvolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

30. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie voči rozhodnutiu odvolacieho súdu uplatnené podľa ustanovenia § 420 písm. b) a f) CSP zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

31. Okresný súd Nitra uznesením sp. zn. 8C/66/2020 - 622 zo dňa 12. apríla 2024 zmenil uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 30. 1. 2024 č. k.8C/66/2020-573 vo výroku I. tak, že žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi náhradu trov konania vo výške 2.505,22 eura, na účet právneho zástupcu žalobcu: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Ernestova bašta 2, IČO: 36 857 751, do 3 dní od doručenia tohto uznesenia. Sťažnosť žalovaných voči výroku II. napadnutého uznesenia súd zamietol a návrh žalovaného v 1/ rade na prerušenie konania o sťažnosti zamietol.

32. Dovolateľ podal taktiež dovolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. b) a f) CSP a § 421 ods. 1 a) CSP.

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] skúmal najskôr, či sú dané procesné predpoklady dovolacieho prieskumu. Dospel pritom k záveru, že vo veci ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, a preto je potrebné konanie o dovolaní žalovaného 1/ zastaviť.

34. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

35. Podľa § 438 ods. 1 CSP sa na konanie na dovolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP).

37. Jednou z podmienok (každého) civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor (konkrétnu rovnakú vec). Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 CSP tak, že o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 CSP) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP).

38. Pokiaľ dovolateľ podal dovolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že strana sporu v zmysle § 419 CSP môže dovolaním napadnúť iba rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V danom prípade dovolanie smeruje voči rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvej inštancie. Dovolaním je teda napadnuté rozhodnutie iného než odvolacieho súdu, ktoré nie je spôsobilým predmetom dovolania v zmysle § 419 CSP.

39. Dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (Civilný sporový poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu). So zreteľom na skutočnosť, že dovolanie žalovaného 1/ smeruje proti rozhodnutiu okresného súdu, nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu o ňom rozhodovať a je potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010 č. k. IV. ÚS 389/2010-14).

40. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.